

รายการวิทยุฟันทอล์ค

เรื่อง การรักษารากฟันและการทำรากฟันเทียม แบบไหนดีกว่ากัน?

ผู้เขียนบทความ อาจารย์ ทันตแพทย์ ดร.กษิตศ รักษาเกียรติ

ในบางครั้งฟันของผู้ป่วยอาจจะถูกทำลาย ผุ หรือติดเชื้อถึงขั้นที่ทันตแพทย์ อาจจะพูดคุยกับผู้ป่วยเกี่ยวกับแผนการรักษาที่แตกต่างกันนั่นคือ การรักษารากฟันและการถอนฟัน หลังจากนั้น คือ การใส่ฟันปลอมติดแน่นแทนที่ฟันที่ถูกทำลายซึ่งก็คือ รากฟันเทียม เมื่อผู้ป่วยพูดคุยกับทันตแพทย์เกี่ยวกับวิธีการรักษา ผู้ป่วยจำเป็นต้องพิจารณาค่าใช้จ่ายและประโยชน์ในการรักษาแต่ละแบบ ดังนั้นบทความในวันนี้จะเป็นประโยชน์ให้กับผู้ป่วยได้ตัดสินใจได้อย่างมั่นใจโดยมีข้อมูลทางการแพทย์รองรับ

การรักษารากฟัน และการถอนฟันเพื่อใส่รากเทียมคืออะไร

การรักษารากฟัน

ในกระบวนการรักษารากฟัน ทันตแพทย์ของผู้ป่วยจะฉีดยาชาในบริเวณรอบ ๆ ฟันของผู้ป่วย หลังจากนั้นจะทำการกรอช่องเล็ก ๆ บนส่วนบนของตัวฟันของผู้ป่วย ทันตแพทย์จะนำเอาเนื้อเยื่อในโพรงประสาทฟันที่ติดเชื้อออกจากฟันในส่วนของโพรงประสาทฟันและคลองรากฟัน ทำความสะอาด และใส่ยาในบางกรณี ซึ่งหลังจากนั้นจะทำให้เกิดช่องว่างในคลองรากฟัน ซึ่งทันตแพทย์จะอุดคลองรากฟัน หลังจากนั้นทันตแพทย์จะปิดรูด้านบนของฟันด้วยการอุดฟันชั่วคราว หลังจากนั้น 1 ถึง 2 สัปดาห์ ผู้ป่วยจะกลับไปคลินิกทันตแพทย์เพื่อใส่ครอบฟัน หรือ วิธีการฟื้นฟูความแข็งแรงฟันอื่น ๆ ถ้าจำเป็น ซึ่งเทคโนโลยีในปัจจุบันสามารถทำครอบฟันได้ภายในครั้งเดียวจากเดิมที่ต้องใช้เวลาประมาณ 2 ครั้ง

การถอนฟันและใส่รากฟันเทียม

ถ้าฟันของผู้ป่วยถูกทำลาย เสียหายไปอย่างมาก หรือติดเชื้อจนไม่สามารถรักษาได้ แม้แต่ด้วยการรักษารากฟัน อาจจะถึงเวลาที่ต้องถอนฟัน และใส่ฟันปลอมหรือการใส่รากฟันเทียม การถอนฟันแบบง่าย ๆ จะทำโดยทันตแพทย์ทำการฉีดยาชาเฉพาะที่ และใช้อุปกรณ์อย่างคีมถอนฟัน และเครื่องมือถอนฟันอื่น ๆ เพื่อถอนฟันออกมา แต่ถ้าฟันของผู้ป่วยมีความซับซ้อนหรืออยู่ในตำแหน่งที่ยาก ผู้ป่วยอาจจะต้องไปพบทันตแพทย์ผู้เชี่ยวชาญในการผ่าตัดฟันออกมา

หลังจากการถอนฟัน ผู้ป่วยสามารถเลือกใส่ฟันปลอม เพื่อแทนที่ฟันที่ถูกถอนออก ในที่นี้การใส่รากฟันเทียมจะมีขั้นตอนผ่าตัดเล็ก ๆ เพื่อเตรียมกระดูกในบางกรณีที่กระดูกไม่เพียงพอให้อยึดกับรากฟันเทียม หลังจากนั้นทันตแพทย์จะทำการฝังรากฟันเทียมลงไปในกระดูก และบูรณะด้านบนด้วยครอบฟัน

แล้วผู้ป่วยควรเลือกวิธีใด

การเลือกวิธีที่เหมาะสมเป็นเรื่องยาก แต่เมื่อผู้ป่วยพิจารณาค่าใช้จ่าย ระยะเวลาในการฟื้นฟู และความต้องการของตัวเอง ผู้ป่วยจะสามารถหาคำตอบที่เหมาะสมกับตัวเองได้

การรักษารากฟันเป็นเรื่องที่เหมาะสม ถ้าฟันของผู้ป่วยยังสามารถเก็บรักษาได้ แต่หากฟันของผู้ป่วยถูกทำลายอย่างรุนแรง การถอนฟัน และใส่รากเทียมอาจเป็นคำตอบที่ดีที่สุด

ดังนั้นไม่ว่าผู้ป่วยจะเลือกวิธีใด ผู้ป่วยควรทำการวางแผนให้รอบคอบและพิจารณาค่าใช้จ่ายทั้งระยะสั้นและระยะยาว และมีปัจจัยอีกหลายอย่างที่ต้องพิจารณา อาทิ เช่น ความเป็นไปได้ในการฟื้นฟูฟัน ความต้องการทางด้านความงาม และอัตราส่วนระหว่างค่าใช้จ่ายและประโยชน์ ซึ่งในการถอนฟันและฝังรากเทียมส่วนมากต้องมีระยะรอให้แผลหาย รอกกระดูกมาเติมเต็มบริเวณที่ฝังรากเทียม และรอกกระดูกมายึดกับรากเทียม ดังนั้นผู้ป่วยอาจจะมียุคที่ไม่มีฟันเพื่อใช้งาน และรอนานกว่าการรักษารากฟัน

ตามบทความจากสมาคมทันตแพทย์เฉพาะทางรักษารากฟันแห่งสหรัฐอเมริกา แต่ผู้เชี่ยวชาญหลายคนเชื่อว่า ถ้าสามารถรักษารากฟันธรรมชาติที่เสียหายได้นั้นเป็นสิ่งที่ดีกว่าการถอนฟันทิ้ง การยืดอายุการใช้งานของฟันธรรมชาติอาจจะลดความจำเป็นในการใช้ฟันปลอมในอนาคต ดังนั้น ถ้าผู้ป่วยสามารถรักษารากฟันที่เสียหายด้วยการรักษารากฟัน ควรยืดอายุการใช้งานของฟันธรรมชาติ และผู้ป่วยอาจจะไม่จำเป็นต้องใส่ฟันปลอมในอนาคต

ในรีวิวการวิจัยในปี 2009 พบว่าการรักษารากฟันโดยไม่ต้องผ่าตัดทางปลายรากฟันมีอัตราความสำเร็จที่สูงมาก เมื่อพิจารณาการใช้งานของฟันหลายปี หลังจากรักษา เช่น มีการศึกษาขนาดใหญ่ที่พบว่ามากกว่า 94% ของฟันที่ถูกศึกษาายังใช้งานได้หลังจากรักษารากฟัน 3.5 ปี

การรักษารากฟันอาจจะมีความคุ้มค่าใช้จายน้อยกว่า เพราะการถอนฟันและการใส่รากฟันเทียมอาจจะไม่ได้รับการคุ้มครองจากประกันสุขภาพและบัตรทองได้ทั้งหมด แต่อย่างไรก็ตามในปัจจุบัน การรักษารากฟันเทียมมีค่าใช้จ่ายที่ถูกลง เพราะมีเยื่อหุ้มของรากฟันเทียมที่หลากหลายขึ้น ทำให้การแข่งขันมากขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ป่วย

การรักษารากฟันนั้นไม่ได้ดูน่ากลัว และรุนแรงอย่างที่หลายคนคิด เมื่อเทียบกับการถอนฟัน ผ่าตัดเพื่อฝังรากเทียม อีกทั้งผู้ป่วยบางรายอาจจะมีข้อจำกัดทางด้านสุขภาพ เช่นอายุ โรคประจำตัว ที่ทำให้ไม่สามารถผ่าตัดขนาดเล็ก เนื่องจากอาจมีผลแทรกซ้อนตามมา

อีกอย่างการรักษารากฟันแบบปกติ ใช้การฟื้นฟูใช้เวลาน้อยกว่า ระยะในการรักษาน้อยกว่าการถอนฟัน ผ่าตัด เพื่อใส่รากฟันเทียม สุดท้ายปัจจัยทั้งหลายนี้ ผู้ป่วยควรพิจารณาพร้อมกับทันตแพทย์ในรายละเอียดอีกครั้ง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับตัวผู้ป่วยเอง

ดัดแปลงจากบทความในเว็บไซต์ <https://www.healthline.com/health/dental-and-oral-health/root-canal-vs-implant#benefits-of-saving-the-tooth>

อ.ทพ.ดร.กษิตศ รักษาเกียรติ